

# L'art de vendre bunyols de fum

**D**es d'una òptica daliniana, l'obra de Salvador Dalí és d'una coherència absoluta, que se'ns escapa com sorra entre els dits si hi apliquem una lògica acadèmica. Ho podem comprovar si llegim *Dalí: escriptura i pensament* (Documenta Universitària), a cura de Joan Vergés Gifra.

Uns quants textos del recull, com els de Sebastià Roig i de Juan Manuel Bonet, són investigacions periodístiques ben vingudes perquè eixamplen el continent Dalí. Altres, en canvi, són interpretacions impossibles: com si Euclides parlés de la teoria de la relativitat, o com si un geògraf pretengués comprovar de manera científica que l'estació de Perpinyà és el centre del món. Afe-gim-hi que resulta prescindible qualsevol afirmació realitzada a partir de traduccions tan deplorables com les de la *Vida secreta* al castellà, sobretot perquè des del 2006 disposem d'una edició crítica del text original.

L'aproximació d'Enric Casasses, en canvi, és daliniana, o sigui, original i amb un punt de deliri no exempt d'humor que incita a una reflexió. Hi cita Francesc Pujols i Salvat Papasseit, que resulten molt més útils per entendre Dalí que no pas els surrealistes francesos i els amics de Madrid. A partir d'un poema de Fages de Climent, d'un disc gravat pel mateix Dalí i d'una entrevista que va concedir el 1977, Casasses conclou que "Dalí és un dels grans poetes del segle XX, disfressat de filòsof i fent servir la pintura de drecera per a l'exposició del seu món."



Salvador Dalí va trigar anys a ser reconegut com a geni a Figueres, i ara en fan negoci ARXIU

És en el disc, que Dalí va gravar a la ratlla dels setanta anys, on reconeix que el que li interessa més és el que en pensen els figuerencs, i en particular els figuerencs que freqüenten els cafès de la ciutat. Com constata Enric Casasses, Figueres és el lloc que més anys va tardar a reconèixer el talent –el geni, si ho preferiu– del pintor i escriptor. En canvi avui dia, a Figueres, Dalí es mostra a l'aparador de qualsevol sabate-

ria o perruqueria, és l'origen de la presumpta gastronomia surrealista, senyoreja en rutes turístiques, bateja qualsevol activitat pseudocultural, produeix literalment nòmies i beneficis, obliga a formar llargues cues de gent desitjosa de pagar per veure el seu museu. Suprema ironia del destí, la de triomfar de manera pòstuma en el difícil art de vendre bunyols de fum a la teva terra. \*

**E**  
Enric Casasses cita Francesc Pujols i Salvat Papasseit, que resulten molt més útils per entendre Dalí que no pas els surrealistes francesos i els amics de Madrid

## TRUQUEN! ARNAU PUIG

# Neurologia i/o psicologia

**L**a sensibilitat intel·lectual i/o física és una plastilina: s'impregna de tot el que l'envolta. És el que s'estudia a la neurologia, que és, potser, on hi hauria la fal·làcia de la *caverna* de Plató amb les seves veritats universals (en la modernitat només s'hi ha deixat atrapar Heidegger). Les veritats de cada temps no són –ho hem verificat– altra cosa que realitats successivament aconseguides o bandejades. Sabem, ara, que l'origen d'allò de què s'ocupa la part de la medicina coneguda com a neurologia el trobem als *ídola* de Francis Bacon, al XVI, analitzats i estructurats descriptivament

pels caracteròlegs del XVII-XVIII, i exemplificats clínicament amb i per la troballa, al XIX, de l'inconscient psicoanalític freudià que, al segle XX, desmentirà el filòsof Poltzer dient que no hi ha inconscient personal sinó que aquesta ansietat psíquica la provoca la societat (o grup humà al que hom està adscrit) perquè aquesta mateixa societat no acull de manera adient la persona que s'hi troba immersa o hi acut per ser-hi assistida. La societat, l'entorn, no reconeix trets personalitzats ni accepta altres encaixos socials que els establerts, atès que no s'accepten trets individuals diferenciadors si no respo-

nen als específics socialment establerts (els arquetips junguians) que s'imposen voluntàriament o forçada, per coerció, a tots els membres d'un col·lectiu.

Un punt al nostre psicosomatisme (contingut o febleses de la neurologia?) constata que moltes afeccions personals no són somàtiques sinó xocs psíquics motivats per inadaptacions personals (alienes, òbviament, als trastorns estructurals i/o els autismes). Lacan ens advertí que tot era una qüestió de mots, que curen o emmalalteixen. L'ànima, o el psiquisme, és una serp que es mossega la cua. \*